

การใช้สื่อสังคมออนไลน์ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ*

USING SOCIAL MEDIA TO PREVENT AND SUPPRESS CURRUPTION OF THE
ROYAL THAI POLICE

ปนัดดา รักษาแก้ว

Panadda Raksakaeo

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

Mahachulalongkornrajavidyalaya University

Corresponding Author E-mail: panadda.rak@mcu.ac.th

บทคัดย่อ

ในสังคมยุคดิจิทัล การใช้สื่อสังคมออนไลน์ได้เข้ามามีบทบาทสำคัญในชีวิตประจำวัน ในมิติต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็น การติดต่อสื่อสาร การทำธุรกรรม รวมไปถึงการรับรู้ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ อีกทั้ง ยังสามารถทำได้ทุกที่ ทุกเวลารวมไปถึงในการพัฒนาบทบาทและการดำเนินงานของภาคประชาสังคมในการเสริมสร้างการป้องกันและปราบปรามการทุจริตของหน่วยงานต่าง ๆ ให้มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น ดังเช่น สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ได้เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมและบทบาทสำคัญในการชี้ให้เห็นช่องทางทุจริตในหน่วยงานสามารถตรวจสอบการทุจริต แสวงหาข้อมูลข่าวสารการทุจริตมาเผยแพร่ให้กับคนในสังคมได้รับรู้ และยังมีส่วนช่วยในการเปลี่ยนค่านิยมที่ไม่ถูกต้องให้เป็นไปในทิศทางที่ถูกต้องได้ และการป้องกันและปราบปรามการทุจริตเชิงนโยบายของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ทำให้ประชาชนเครือข่ายองค์กร และหน่วยงานต่าง ๆ สามารถติดตามการทำงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจผ่านช่องทางสื่อใหม่ เช่น ไลน์ เฟซบุ๊ก อินสตาแกรม หรือผ่านช่องทางการ์ไลฟ์สด เพื่อชี้เบาะแส ให้ข้อมูลผู้กระทำผิดผ่านช่องทางออนไลน์ บทความนี้ได้เสนอแนวทางการใช้สื่อสังคมออนไลน์ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เป็นแนวทางการแก้ไขปัญหาของการทุจริต เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมเมื่อพบเห็นสิ่งที่ไม่ถูกต้อง ไม่ได้รับความเป็นธรรม หรือการปฏิบัติที่ไม่เหมาะสมจากเจ้าหน้าที่ตำรวจ

คำสำคัญ: สื่อสังคมออนไลน์; การป้องกันและปราบปรามการทุจริต; สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

Abstract

In the digital age society, the use of social media has played an important role in daily life in various dimensions, whether it be communication, transactions, as well as receiving information. Moreover, it can be done anywhere. at all times, including in developing the role and operations of the civil society sector in strengthening the prevention and suppression of corruption in various agencies to be more effective, such as the Royal Thai Police It has given the public an opportunity to participate and play an important role in pointing out channels of corruption in the agency to be able to investigate corruption. Seeking information about corruption to disseminate to people in society. It also helps in changing incorrect values into the right direction. and prevention and suppression of corruption as a policy of the Royal Thai Police. make people network organizations And various agencies can follow the work of police officers through new media channels such as Line and Facebook. Instagram or through live channels to point out clues Provide information to offenders through online channels. This article proposes guidelines for using social media to prevent and suppress corruption in the Royal Thai Police. It is a guideline to solve the problem of corruption. Give the public an opportunity to participate when they see something incorrect. Not treated fairly or inappropriate treatment by police officers.

Keywords: Social media; Prevention and Suppression of Corruption; Royal Thai Police

บทนำ

จากสภาพปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันที่ผ่านมานี้หน่วยงานของภาครัฐ จะเห็นได้ว่า รัฐบาลในทุกยุคทุกสมัย มีนโยบายการปราบปรามป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตมาโดยตลอด จากกระบวนการตรวจสอบการทุจริตในหน่วยงานต่าง ๆ ของภาครัฐ พบว่าเป็นไปอย่างล่าช้า เพราะบางโครงการก็มีความสลับซับซ้อน จำเป็นที่จะต้องใช้เวลา และประสานงานด้านข้อมูลเพื่อหาหลักฐานในการกระทำการทุจริตจากหน่วยงานต่างๆที่เกี่ยวข้อง ประเทศไทยได้จัดทำยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ, 2565) ว่าด้วยการป้องกัน และปราบปรามการทุจริตระยะที่ 3 (พ.ศ. 2560 - 2564) ยุทธศาสตร์ที่ 1 สร้างสังคมที่ไม่ทนต่อการทุจริต เป็นยุทธศาสตร์ที่มุ่งเน้น ให้ความสำคัญในกระบวนการปรับสภาพสังคมให้เกิดภาวะที่ไม่ทนต่อการทุจริต โดยเริ่มตั้งแต่กระบวนการกล่อม

เกลาทางสังคมในทุกระดับสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ช่วงวัยตั้งแต่ปฐมวัยเพื่อสร้างวัฒนธรรมต่อต้านการทุจริต และปลูกฝัง ความพอเพียง มีวินัย ซื่อสัตย์สุจริต เป็นการดำเนินการผ่านสถาบัน หรือกลุ่มตัวแทนที่ทำหน้าที่ในการกล่อมเกลาทางสังคมให้มีความเป็นพลเมืองที่ดีที่มีจิตสาธารณะ จิตอาสาและเสริมสร้างให้ทุกภาคส่วนมี พฤติกรรม ที่ไม่ยอมรับและต่อต้านการทุจริตในทุกรูปแบบ โดยมีโครงการ ขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ ที่สำคัญ ได้แก่ โครงการ STRONG จิตพอเพียงต้านทุจริต โครงการขับเคลื่อนเป็นหลักสูตรต้าน ทุจริตศึกษาโครงการปลูกฝังวิถีคิดแยกแยะผลประโยชน์ส่วนตัว และผลประโยชน์ส่วนรวม

จากนิยามการทุจริต หรือคอร์รัปชันนั้น ได้มีนักวิชาการกล่าวว่าการทุจริตนั้นเกิดขึ้น จากการร่วมกันเป็นสังคมของมนุษย์ และเกี่ยวเนื่องอยู่กับทฤษฎีหลัก 3 ทฤษฎี ได้แก่ ทฤษฎี อุปถัมภ์ ทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการ และทฤษฎีการทุจริต (ฐานันท์ วรรณโกวิท, 2554) การ ทุจริตเชิงนโยบาย เป็นการแสวงหาประโยชน์ การเอื้อประโยชน์ หรือการขัดกันระหว่าง ประโยชน์ส่วนตัวกับผลประโยชน์ส่วนรวม อันเกิดจากการใช้อำนาจทางบริหารของรัฐบาลหรือ รัฐมนตรีในการเสนอโครงการ การดำเนินโครงการกิจการใด ๆ อันเป็นผลให้ตนเอง หรือบุคคล อื่น ได้ประโยชน์จากการดำเนินการตามโครงการกิจการนั้นๆ หรือทำให้เกิดความเสียหายแก่รัฐ (นนทวัชร์ นวตระกูลพิสุทธ์ และคณะ, 2555) ปัญหาการทุจริตที่เกิดขึ้นในระบบราชการ เป็น ปัญหาเรื้อรังภายในสังคมไทย สาเหตุส่วนหนึ่ง มาจากการปรับเปลี่ยนรูปแบบการทุจริตต่าง ๆ ของผู้ที่กระทำการทุจริต เพื่อหาช่องทางกระทำการทุจริตที่ยากแก่การตรวจสอบ และ เอื้ออำนวยต่อการทุจริตเพิ่มมากยิ่งขึ้น ยกตัวอย่าง เช่น การทุจริตเชิงนโยบายของสำนักงาน ตำรวจแห่งชาติ นั้น ส่งผลให้ในแต่ละปี ถ้าคิดเป็นจำนวนเงินที่สูญเสียไปจากการทุจริตคอร์รัปชัน ความเสียหายที่เกิดขึ้นนับเป็นมูลค่ามหาศาล ทำให้ประเทศชาติสูญเสียโอกาสในการพัฒนา ประเทศเป็นอย่างมาก

หน่วยงานของรัฐที่มีบทบาท และอำนาจหน้าที่ในการรักษาความสงบเรียบร้อยของ สังคมคือ ตำรวจซึ่งมีบทบาทอำนาจหน้าที่ที่สำคัญ 4 ประการ คือ การรักษาความสงบเรียบร้อย ทั้งภายในและภายนอกเพื่อประโยชน์สุขแก่ประชาชน รักษากฎหมายเกี่ยวกับการกระทำผิด ในทางอาญา บำบัดทุกข์บำรุงสุขให้แก่ประชาชนและดูแลรักษาผลประโยชน์ของสาธารณะ (อชิรวินัย สุพรรณเกษัช, 2540) เจ้าหน้าที่ตำรวจต้องปฏิบัติหน้าที่ตลอด 24 ชั่วโมง มีความสัมพันธ์และใกล้ชิดกับประชาชนอย่างมาก จนไม่สามารถแยกออกจากกันได้ ยิ่งสังคมไทย มีการขยายตัวออกไปมากเท่าใด ตำรวจจะต้องมีความสำคัญต่อสังคมไทยมากขึ้นเป็นทวีคูณ จน มีการกล่าวกันว่า ผลการปฏิบัติงานของตำรวจเป็นดัชนีชี้วัดระดับความเป็นประชาธิปไตยของ ประเทศ (สุวรรณ สุวรรณเวช และคณะ, 2561) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ เป็นองค์กรที่มีหน้าที่ ในการรักษาความสงบเรียบร้อย และการรักษาความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สินของ ประชาชน เป็นหน่วยงานหลักในการบังคับใช้กฎหมายเป็นหน่วยงานที่รักษาและอำนวยความ ยุติธรรมทางอาญาซึ่งเปรียบเสมือนต้นทางของกระบวนการยุติธรรม และหน้าที่หลักที่สำคัญคือ

การดูแลรักษาความเรียบร้อยของสังคม (สุดสงวน สุธีรสอน, 2547) ดังนั้น สำนักงานตำรวจแห่งชาติเป็นหน่วยงานเดียวที่อยู่ใกล้ชิด และดูแลรับใช้ประชาชนตลอด 24 ชั่วโมง และเป็นหน่วยงานเดียวที่เวลาประชาชนมีปัญหาจะหันมามองที่ตำรวจก่อนเป็นอันดับแรกจึงเป็นเหตุผลที่สังคมคาดหวังบทบาทอำนาจความยุติธรรมแก่ประชาชนอย่างเสมอภาคเท่าเทียม สามารถแก้ไขปัญหาในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม (นภดล กรรณิการ์, 2551)

สำหรับบทบาทการใช้สื่อสังคมออนไลน์ในการช่วยต่อต้าน การทุจริตของสำนักงานตำรวจได้ ในปัจจุบันมีการพัฒนาสื่อใหม่ๆ ที่ให้มีช่องทางการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น สามารถลดข้อจำกัดต่างๆ ดังนั้นสื่อมวลชนจึงกลายเป็นเครื่องมือขยายประสบการณ์มนุษย์ให้กว้างไกล รวดเร็ว ไร้ขอบเขต สื่อมวลชนเสมือนเป็นหู เป็นตา และยังเป็นสมองให้กับสังคมมนุษย์ปัจจุบัน (พีระ จิระโสภณ, 2551) หน่วยงานในภาครัฐและเอกชนได้ใช้ประโยชน์จากอิทธิพลของการสื่อสารประเภทเครือข่ายสังคมออนไลน์ มาเป็นเครื่องมือสำคัญเพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการชี้ช่องทางการกระทำผิดของเจ้าหน้าที่ อีกทั้งการใช้สื่อสังคมออนไลน์ยังช่วยในการรวมตัวดำเนินกิจกรรม และเคลื่อนไหวกิจกรรมต่าง ๆ โดยกระจายผ่านช่องทางของสื่อสังคมออนไลน์ และเผยแพร่ข่าวสารไปอย่างรวดเร็ว เป็นตัวขับเคลื่อนแนวทางการป้องกันการปราบปรามการทุจริตภายในหน่วยงาน สามารถเผยแพร่ข้อมูลการจับตามอง และการแจ้งเบาะแสการทุจริต ในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง และสม่ำเสมอ เพิ่มพื้นที่ในการประชาสัมพันธ์เชิงรุกให้กับหน่วยงานภาครัฐ ประชาชนมีส่วนร่วมในการต่อต้านการทุจริต และสนับสนุนภารกิจ ในการป้องกันการทุจริตกับหน่วยงานในภาครัฐ อาทิ สร้างระบบคลังฐานข้อมูล (Big Data) โดยสร้างระบบเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างภาครัฐ (Public Sector) ภาคประชาสังคม (Civil Society) และภาคธุรกิจเอกชน (Private Sector) เพื่อใช้ในการแลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสาร และบริหารจัดการข้อมูลของหน่วยงานต่าง ๆ สนับสนุนวิเคราะห์ และการตัดสินใจ ในการแก้ไขปัญหาการทุจริต

ในยุคดิจิทัลที่ทุกภาคส่วนสามารถเข้าถึงข้อมูลได้ง่าย และใช้เป็นช่องทางการแจ้งเตือน นำไปสู่การตรวจสอบหรือเฝ้าระวังการทุจริตได้อย่างทันทั่วทั้งที่ (ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต กระทรวงมหาดไทย, 2563) ทำให้ประชาชนสามารถใช้สื่อสังคมออนไลน์ ช่วยในการติดตาม ตรวจสอบการทุจริตเชิงนโยบายของหน่วยงานราชการได้ การทุจริตและประพฤติมิชอบของข้าราชการนับเป็นภัยร้ายแรงต่อประชาชนและประเทศชาติ เป็นบ่อนทำลายทั้งเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และวัฒนธรรม ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาประเทศในทุก ๆ ด้าน การดำเนินมาตรการต่าง ๆ เพื่อแสวงหาวิธีแก้ปัญหาและต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชันที่เกิดขึ้น เป็นความพยายามในการกำหนดนโยบาย กำหนดแผนปฏิบัติการ หรือสร้างความร่วมมือและข้อตกลงการดำเนินงานร่วมกันระหว่างองค์กร (เสาวนีย์ ไทยรุ่งโรจน์ และคณะ, 2553) จะเห็นได้ว่า การเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีทำให้ประชาชน สามารถใช้สื่อสังคมออนไลน์ในการแสดงออกถึงความต้องการของตัวเอง ตลอดทั้งการมีส่วนร่วมในการป้องกัน และปราบปรามการทุจริตได้

โดยเฉพาะการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อตรง สุจริตของบุคลากรใช้ดุลยพินิจโดยสุจริตภายใต้กรอบ ธรรมนูญการปกครอง และการกำกับกิจการที่ได้อย่างแท้จริง มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารภาครัฐ ให้ประชาชนสามารถเข้าถึง และตรวจสอบได้ การใช้สื่อสังคมออนไลน์ทำให้เกิดการมีส่วนร่วมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตระหว่างหน่วยงานภาครัฐ และประชาชน และนำไปสู่การปฏิรูปสังคมแบบยั่งยืนต่อไป

เนื้อหา

การป้องกันและปราบปรามการทุจริตยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561 – 2580 กำหนดเป้าหมายของการพัฒนาประเทศ 6 ยุทธศาสตร์ ซึ่งการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ได้ถูกกำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ที่ 6 ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ อยู่ในเป้าหมายที่ 3 คือ ภาครัฐมีความโปร่งใส ปลอดการทุจริต และประพฤติมิชอบ ภายใต้ตัวชี้วัดที่ 3 คือ ระดับความโปร่งใส การทุจริตและประพฤติมิชอบ (ลดลง) และในประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 6 ภาครัฐมีความโปร่งใส ปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบที่มุ่งหวังให้ประชาชนและภาคีต่างๆ ในสังคมร่วมมือกันในการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ บุคลากรภาครัฐ ยึดมั่นในหลักคุณธรรม จริยธรรม และความซื่อสัตย์สุจริต การปราบปรามการทุจริต ประพฤติมิชอบมีประสิทธิภาพ มีความเด็ดขาด เป็นธรรมและตรวจสอบได้ การบริหารจัดการการป้องกันและปราบปรามการทุจริตอย่างเป็นระบบแบบบูรณาการ ในยุทธศาสตร์ที่ 6 แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติประกอบไปด้วย แผนย่อยการป้องกันการทุจริต และประพฤติมิชอบมุ่งการพัฒนาคนโดยเน้นการปรับพฤติกรรมคนทุกกลุ่มในสังคม มุ่งเน้นการพัฒนาคนโดยให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการพัฒนานวัตกรรม ในการต่อต้านการทุจริตในหน่วยงานภาครัฐที่เหมาะสมกับบริบท สภาพปัญหา และพลวัตการทุจริต ส่งเสริม สนับสนุน ให้มีการใช้เครื่องมือและมาตรการ เพื่อสร้างความโปร่งใส ตรวจสอบได้ แผนแม่บทภายใต้ ยุทธศาสตร์ชาติ ประกอบไปด้วยแผนย่อยการป้องกันการทุจริต และประพฤติมิชอบ มุ่งการพัฒนาคนโดยเน้นการปรับพฤติกรรมคนทุกกลุ่มในสังคม ดังนี้

1. กลุ่มเด็ก และเยาวชน เน้นการปลูกฝัง และหล่อหลอม ให้มีจิตสำนึก และพฤติกรรมยึดมั่นในความซื่อสัตย์สุจริตผ่านหลักสูตรการศึกษา
2. กลุ่มประชาชนทั่วไป เน้นการสร้างวัฒนธรรม และพฤติกรรมสุจริต ควบคู่กับการส่งเสริมการมีส่วนร่วมต่อต้านการทุจริต
3. กลุ่มข้าราชการ และเจ้าหน้าที่ของรัฐ เน้นส่งเสริมการสร้างธรรมาภิบาล ในการบริหารงานรู้จักแยกแยะเรื่องส่วนตัวออกจากหน้าที่การงาน
4. กลุ่มนักการเมืองเน้นการพัฒนา และยกระดับ การมีจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองทั้งระดับประเทศและท้องถิ่น ให้มีเจตนาธรรมที่แน่วแน่ในการทำตนเป็นแบบอย่างที่ดี

มุ่งการพัฒนาระบบ โดยให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการพัฒนานวัตกรรมในการต่อต้านการทุจริตในหน่วยงานภาครัฐที่เหมาะสมกับบริบท สภาพปัญหา และพลวัตการทุจริต พร้อมทั้งส่งเสริมสนับสนุนให้มีการใช้เครื่องมือและมาตรการเพื่อสร้างความโปร่งใส ตรวจสอบได้ แนวทางการพัฒนา คือ

1. ปลุก และปลุกจิตสำนึก การเป็นพลเมืองที่ดี มีวัฒนธรรมสุจริต การปลูกฝังและหล่อหลอมวัฒนธรรมในกลุ่มเด็ก และเยาวชนทุกช่วงวัย ทุกระดับ
2. ส่งเสริมการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการ และเจ้าหน้าที่ของรัฐ ให้มีความใสสะอาด ปราศจากพฤติกรรมที่ส่อไปในทางทุจริต
3. พัฒนาค่านิยมของนักการเมืองให้มีเจตนาธรรมที่แน่วแน่ในการทำตนเป็นแบบอย่างที่ดีมีคุณธรรม จริยธรรม ความซื่อสัตย์สุจริตเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม
4. ปรับระบบ เพื่อลดจำนวนคดีทุจริตและประพฤติมิชอบในหน่วยงานภาครัฐ
5. ปรับระบบงาน และโครงสร้างองค์กร ที่เอื้อต่อการลดการใช้ดุลพินิจ ในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่

การใช้สื่อสังคมออนไลน์ (Social Media)

สื่อสังคมออนไลน์ถือเป็นรูปแบบการสื่อสารข้อมูลที่มีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้อง ทั้งในรูปแบบของการสร้าง และการเผยแพร่ข้อมูล โดยการใช้งานอินเทอร์เน็ตจากโทรศัพท์ประเภทสมาร์ตโฟน และอุปกรณ์พกพา ในการสื่อสารติดต่อกันภายในหน่วยงาน การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์และการติดต่อสื่อสารกับประชาชนมากขึ้น โดยสื่อสังคมออนไลน์ เป็นส่วนหนึ่งของเทคโนโลยีที่เรียกว่า เว็บ 2.0 (Web 2.0) คือ เครื่องมือต่าง ๆ ที่ทำงานบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต และเครือข่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่ ที่อนุญาตให้แต่ละบุคคลเข้าถึง แลกเปลี่ยน สร้างเนื้อหาและสื่อสารกับบุคคลอื่น ๆ และการเข้าร่วมเครือข่ายออนไลน์ต่างๆ ปัจจุบันนำมาใช้ในการสื่อสารระหว่าง บุคคล มีลักษณะเป็นการสื่อสารแบบสองทาง ที่มีรูปแบบการทำงานในลักษณะออนไลน์ใช้สร้าง และเพิ่มเติมเนื้อหาได้ ดังนั้น สื่อสังคมออนไลน์จึงเป็นช่องทางการสื่อสารอีกช่องทางหนึ่ง ที่หน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ และเอกชน นำมาใช้กันอย่างแพร่หลาย เพื่อเผยแพร่ข้อมูลการให้ความรู้ รวมทั้งเป็นการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์และใช้ติดต่อสื่อสารกับสาธารณะซึ่งกล่าวโดยทั่วไปแล้ว สื่อสังคมออนไลน์จึงมีทั้งข้อดีและข้อด้อย (แสงเดือน ผ่องพุ่ม, 2556)

ปัจจุบันสื่อกระแสหลัก มีการหลีกเลี่ยงที่จะนำเสนอข่าว ที่มีความหมิ่นเหม่ในประเด็นจริยธรรมและความรุนแรง โดยมีการใช้ภาพอินโฟกราฟิกเพื่อจำลองเหตุการณ์นั้น ๆ แทน อย่างไรก็ตามยังมีสื่อที่พยายามนำเสนอประเด็นข่าวในมิติมุมมองอื่น ๆ ที่แตกต่างจากสื่อกระแสหลัก เพื่อพยายามดึงดูดความสนใจของผู้รับสารให้ได้มากที่สุด ดังนั้นจึงขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของผู้รับสารเป็นสำคัญว่าเลือกที่จะรับสารลักษณะและประเด็นใด ส่วนประชาชนผู้ใช้สื่อออนไลน์

จำเป็นที่จะต้องพิจารณาว่าสิ่งที่สื่อนำเสนอ นั้น เป็นความจริง หรือความเท็จ ตลอดจนต้องเพิ่มความระมัดระวังในการส่งข้อมูลข่าวสารต่อไปยังผู้คนหมู่มาก ไม่ว่าจะเป็นข้อมูล ข้อความ ภาพ และเสียง ยิ่งเรื่องที่มีความละเอียดอ่อนต่อสังคม ยิ่งต้องตระหนักมากเป็นพิเศษ และควรตั้งอยู่บนพื้นฐานเพื่อประโยชน์สาธารณะเป็นสำคัญ ไม่ใช่เพื่อจุดประสงค์สร้างความตื่นเต้น สนุก และทำหาย ทั้งนี้ ถ้าหากร่วมกันสร้างบรรทัดฐานการใช้สื่อออนไลน์ไปในทิศทางที่ถูกต้อง จะนำมาซึ่งประโยชน์ต่าง ๆ ตลอดจนการตรวจสอบการทำงานของเจ้าหน้าที่รัฐ และป้องกันการกระทำ ความผิดจากการทุจริตหรือประพฤติมิชอบ อันอาจเกิดขึ้นอีกในอนาคตภายภาคหน้า ดังนั้น การตรวจสอบการทุจริตของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ จึงเริ่มมีกระบวนการที่เข้มข้นในการ ป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตให้มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น (สุวรรณ ไตรมาลัย, 2554) ได้มี ข้อเสนอ ให้มีการนำสื่อเข้ามาทำหน้าที่ตรวจสอบการทุจริตในภาครัฐมากขึ้น บทบาทสำคัญของ สื่อ เป็นการชี้ให้เห็นช่องทางทุจริตที่เกิดขึ้นได้ นอกจากนี้ บทบาทสำคัญของการใช้สื่อในการ ป้องกันและปราบปรามการทุจริตมีหน้าที่ตรวจสอบ แสวงหาข้อมูล ข่าวสารการทุจริตคอร์รัปชัน มาเผยแพร่ให้กับคนในสังคมได้รับรู้ช่วยเปลี่ยนแปลงเจตคติ ค่านิยม ที่เคยมีอยู่อย่างไม่ถูกต้อง ของสังคม ให้เปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ถูกต้องทางอ้อมเช่นกัน

นอกจากนี้ สื่อสังคมออนไลน์ยังเป็นสื่อที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ต้องติดตาม ความเคลื่อนไหวตลอดเวลาอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนตอบข้อสงสัยอย่างสม่ำเสมอ รวมทั้งต้อง รักษาความเป็นกลาง และต้องไม่สร้างความแตกแยกในสังคม (สำนักประชาสัมพันธ์ สำนักงาน เลขาธิการวุฒิสภา, 2561) ข้อดีของสื่อสังคมออนไลน์ การสื่อสารไม่เป็นทางการ ควบคุมการทำงานได้น้อย ขาดความยืดหยุ่น แต่เปิดกว้าง ทำให้ขาดความน่าเชื่อถือ ขาดการเคารพ กฎเกณฑ์ของสังคม ดังนั้น การสื่อสาร และการแลกเปลี่ยนข้อมูล ด้วยความรวดเร็ว ทำให้สื่อ สังคมออนไลน์สามารถสร้างกระแสต่อสังคมในด้านต่าง ๆ ทั้งกระแสที่ดีและไม่ดี การละเมิด ลิขสิทธิ์และสิทธิส่วนบุคคล อาญากรรมคอมพิวเตอร์ รวมทั้งอาจเป็นภัยคุกคามทางความมั่นคง (พิรงรอง รามสูต และคณะ, 2553) ความท้าทายของข้อจำกัดของการใช้สื่อสังคมออนไลน์ของ ภาครัฐ เนื่องจาก บทบาทของหน่วยงานราชการต้องส่งตัวเป็นกลาง อยู่บนพื้นฐานข้อเท็จจริง ข่าวสารที่นำเสนอต้องมีการกลั่นกรองเนื้อหาที่นำเสนอ จะต้องรักษาระดับระหว่างการใช้ ประโยชน์ การให้ข้อมูล และความเป็นกลางทางการเมือง ในกรณีที่ข้อมูลในสื่อสังคมออนไลน์ กลายเป็นประเด็นร้อน บางครั้งจะต้องอธิบาย หรือแก้ไขความถูกต้อง เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดความ ขัดแย้ง (Williamson Andy, 2021)

การใช้สื่อสังคมออนไลน์ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตของสำนักงานตำรวจ ได้กำหนดเป้าหมาย จากผู้ที่มีหน้าที่ในการตัดสินใจเชิงนโยบาย ได้รับข้อมูลทำให้กระทบต่อผู้ที่มี ส่วนได้ส่วนเสีย สังคม และสิ่งแวดล้อม โดยการใช้สื่อในรูปแบบต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นสื่อดิจิทัล สื่อ บุคคล สื่อกิจกรรม สื่อเก่า สื่อใหม่ มาบูรณาการ หรือผสมผสานให้บรรลุเป้าหมาย เชื่อมโยงสู่ การสร้างเครือข่ายป้องกัน และปราบปรามการทุจริต นอกจากนี้ ในส่วนของสำนักงาน

คณะกรรมการป้องกันและการปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ยังได้จัดตั้งพิพิธภัณฑน์และหอจดหมายเหตุการป้องกันและการปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (พิพิธภัณฑน์ตำนานโกง) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้บุคคลภายนอกได้เข้ามาร่วมเรียนรู้และเป็นการปลูกปลูกสำนึกถึงความสำคัญของการป้องกันและการปราบปรามการทุจริตให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพโดยแบ่งการจัดแสดงออกเป็น 10 ส่วน ไม่ว่าจะเป็นส่วนของลานสนุกคิด โดยผู้เข้าชมสามารถคิดวิเคราะห์พฤติกรรมที่เคยทำ ในชีวิตประจำวันว่าเสี่ยงต่อการทุจริตหรือโกงหรือไม่ ในส่วนของวิถีทัศน์ที่แสดงภาพรวมปัญหาการทุจริตของประเทศไทย ส่วนของการสร้างความตระหนักรู้ให้ผู้เข้าชมทราบถึงมูลค่าการสูญเสียเงินภาษีของประชาชนจำนวนมหาศาล อันเกิดจากการทุจริต ส่วนของการตีแผ่กลโกง ให้ผู้เข้าชมได้เรียนรู้รูปแบบกลโกงในการทุจริตประเภทต่าง ๆ (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและการปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ, 2558)

บทบาทของการใช้สื่อสังคมออนไลน์ในการป้องกันและการปราบปรามการทุจริตของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

เมื่อประเทศไทยเข้าสู่ยุค Thailand 4.0 อย่างเต็มรูปแบบจึงจำเป็นต้องเตรียมความพร้อมสำหรับ การเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ของเทคโนโลยีสารสนเทศ อาทิ การใช้สื่อในการเรียนรู้และเข้าใจพฤติกรรมของประชาชนในการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร รวมทั้งวิธีการ และเครื่องมือการสื่อสารการประชาสัมพันธ์ และป้องกันและการปราบปรามการทุจริตในหน่วยงานได้ด้วย เช่นกัน ปัจจุบันรูปแบบการสื่อสารได้พัฒนาไปในหลายด้าน ไม่ว่าจะเป็นการประชาสัมพันธ์การตลาด ตั้งแต่ยุค 1.0 ถึงยุค 3.0 เป็นยุคที่มีความร่วมมือของภาคประชาสังคม เครือข่ายสื่อมวลชนสำหรับด้านการประชาสัมพันธ์ ไม่เพียงแต่สื่อสารกับสาธารณชน ยังนำสื่อออนไลน์มาผสมผสานอย่างกลมกลืน หรือการสร้างนวัตกรรม การใช้สื่อยุค 4.0 กล่าวคือ สื่อดิจิทัลมาใช้ในการสร้างและเปิดโลกทัศน์ ของการรับรู้ ข้อมูลข่าวสารให้ถึงกลุ่มเป้าหมายอย่างรวดเร็ว ต่อเนื่อง และบริหารจัดการด้านการสื่อสารประชาสัมพันธ์ เรื่องการปราบปรามการทุจริตเพิ่มมากขึ้น นอกจากนี้ การสร้างความศรัทธาให้กับสำนักงานตำรวจแห่งชาติ โดยการใช้ชื่อเสียงขององค์กร (Brand) ในยุคดิจิทัลนั้น กลายเป็นสิ่งที่ต้องให้ความสำคัญเพิ่มมากขึ้น การบูรณาการป้องกันปราบปรามการทุจริต และประพตติมิชอบ ของประเทศไทยในภาพรวมมีพัฒนาการมาอย่างต่อเนื่องภายใต้เงื่อนไขที่พลวัตความเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์การทุจริต และบริบทแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปในมิติต่าง ๆ ทั้งภายใน และภายนอกประเทศมิติภายนอกประเทศของการบูรณาการป้องกัน ปราบปรามการทุจริตและประพตติมิชอบ ขึ้นตอนหลักในการจัดทำแผนแม่บท การจัดทำแผนแม่บทบูรณาการป้องกัน ปราบปรามการทุจริต และประพตติมิชอบ ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 - 2579) ใช้หลักการมีส่วนร่วม มีขั้นตอนหลัก คือ การศึกษาร่างกรอบยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 - 2579) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับ

ที่ 12 และยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกัน และปราบปรามการทุจริต ระยะที่ 3 ปัญหาการทุจริตและผลสืบเนื่องดังกล่าว ทำให้นานาประเทศตระหนักถึงภัยร้ายแรงที่เกิดขึ้นในวงกว้าง

แนวทางการใช้สื่อสังคมออนไลน์ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

ปัจจุบันสำนักงานตำรวจแห่งชาติได้มีการจัดทำแผนปฏิบัติการการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประพตติผิตมิชอบสำนักงานตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2566 (ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต, 2566) เพื่อให้เป็นกรอบแนวทางการดำเนินงาน และขับเคลื่อนนโยบายการป้องกันและปราบปรามการทุจริตภายใต้หน่วยงานในสังกัดของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ซึ่งการทุจริตในสำนักงานตำรวจแห่งชาติ มีผลกระทบต่อความมั่นคง และภาพลักษณ์ของหน่วยงาน ความรุนแรงขึ้นอยู่กับระดับของบุคคลที่กระทำทุจริต และขนาดของความเสียหายที่เกิดขึ้นหากหน่วยงานที่พบการทุจริต จากสถานการณ์การทุจริตตั้งแต่ในอดีตจนถึงปัจจุบัน มีการทุจริตหลากหลายรูปแบบเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและต่อเนื่อง ดังนั้น การมีส่วนร่วมในการต่อต้านการทุจริต ของหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ภาควิชาการ องค์กรสาธารณณะ สื่อมวลชน และภาคประชาสังคม ต้องได้รับความร่วมมือจากทุกภาคส่วนในการต่อต้านการทุจริตทุกรูปแบบอย่างเข้มแข็ง จะเห็นได้ว่า รูปแบบการทุจริตและประพตติผิตมิชอบสามารถแบ่งได้ มี 3 ลักษณะคือ ทุจริตโดยเจตนา ทุจริตโดยการกดดันของผู้บังคับบัญชา ทุจริตโดยประชาชน ดังนั้น การนำสื่อสังคมออนไลน์เข้ามามีบทบาทสำหรับการแก้ไขปัญหาการทุจริตจึงมีมากขึ้น ดังต่อไปนี้

1. สื่อปรับทิศทางการทำงานเพื่อมุ่งประโยชน์สาธารณะมากขึ้น
2. มีช่องทางในการเข้าถึงข้อมูล เช่น กฎหมายข้อมูลข่าวสารของทางราชการ
3. มีแรงกดดันที่มาจากความคาดหวังจากสังคม

สำนักงานตำรวจได้จัดทำมาตรการดำเนินการ ดังนี้

1. ไม่ทนต่อการทุจริต
2. ยกระดับเจตจำนงทางการเมืองในการต่อต้านการทุจริต
3. สกัดกั้นการทุจริตเชิงนโยบาย
4. พัฒนาการป้องกันการทุจริตเชิงรุก
5. ปฏิรูปลกลไกและกระบวนการการปราบปรามการทุจริต

ในการปฏิบัติการกิจ ทั้ง 5 สายงานของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ดังนี้ 1) ป้องกัน 2) ปราบปราม 3) สอบสวน 4) สืบสวน 5) จราจร และอำนวยความสะดวก การมีลักษณะเป็นการป้องกัน และแก้ไขปัญหาแบบบูรณาการให้ภาครัฐและประชาชน เข้าามีบทบาทมีส่วนร่วมสนับสนุน ส่งเสริมองค์ความรู้งบประมาณ สวัสดิการ กำลังพล และตรวจสอบการทำงาน มีระบบการตรวจสอบภายใน และตรวจสอบภายนอกที่เคร่งครัดจากองค์กรหรือหน่วยงานอิสระ เช่น คณะกรรมการร้องเรียนตำรวจ การใช้สื่อและเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการปฏิบัติงาน และ

ตรวจสอบระบบการทำงาน มีระบบการส่งเสริมตำรวจดีที่เข้มแข็ง เพื่อลดปัญหาการทุจริตในสังคมไทยผ่านการปลูกจิตสำนึกและสร้างค่านิยมให้ทุกภาคส่วนตระหนักรู้ในเรื่องความซื่อสัตย์ สุจริต คุณธรรม จริยธรรม และหลักธรรมาภิบาล ในการบริหารองค์กร ปรับปรุงกฎหมาย การบังคับใช้กฎหมายอย่างเข้มงวดและเป็นธรรม รวมทั้งให้โอกาสประชาชนมีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ จึงมีแนวทางการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ดังนี้

1. การป้องกันการทุจริตจากปัจจัยภายใน ได้แก่ สร้างจิตสำนึกให้เจ้าหน้าที่ตำรวจ ผู้บังคับบัญชาต้องเป็นตัวอย่างและเป็นที่ยึดได้ ทրพยากรที่ใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ควรเพียงพอ มีระบบการปลูกฝังจริยธรรม ปลูกฝังจิตสำนึก ในการทำความดี อ่อนน้อมถ่อมตน เป็นคนดี

2. การป้องกันการทุจริต จากปัจจัยภายนอก ได้แก่ การเพิ่มสวัสดิการ และค่าตอบแทนที่เหมาะสมกับหน้าที่ และความรับผิดชอบ ผู้บังคับบัญชามั่นตรวสอบกำชับ อบรมผู้ใต้บังคับบัญชาเป็นประจำต่อเนื่อง ลดโอกาสปัจจัยเอื้อต่อการทุจริต

3. การป้องกันการทุจริต จากการติดสินบนของประชาชน ได้แก่ กฎหมายบัญญัติบทลงโทษบังคับใช้กับผู้ติดสินบนอย่างจริงจัง มีการบังคับใช้อย่างเคร่งครัด การสร้างจิตสำนึกให้ประชาชน การแต่งตั้งโยกย้ายให้มีการหมุนเวียนทุก 2 ปี ภายในจังหวัด เมื่อมีปัญหาการร้องเรียน หรือพบการทุจริตให้ย้ายประจำส่วนกลาง

4. การป้องกัน และแก้ไขปัญหาการทุจริตการป้องกันและปราบปรามโดยการใช้สื่อสังคมออนไลน์ หรือให้ภาคเอกชน ภาครัฐเข้ามาจับบทบาทในการตรวจสอบการทำงาน มีระบบการตรวจสอบที่เคร่งครัดโปร่งใสจากองค์กรหรือหน่วยงานอิสระมีการจัดตั้ง Police Complaint Board หรือคณะกรรมการการร้องเรียนตำรวจนำเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัยมาใช้ในการปฏิบัติงานและมีระบบการตรวจสอบการทำงานของตำรวจที่มีประสิทธิภาพ

สำนักงานตำรวจแห่งชาติได้จัดตั้งหน่วยงานรับเรื่องร้องทุกข์ โดยให้สำนักงานจเรตำรวจแห่งชาติ เป็นหน่วยงานที่ทำหน้าที่เป็นรับเรื่องการร้องทุกข์ ร้องเรียน เมื่อประชาชนพบเห็นผู้กระทำความผิด หรือไม่ได้รับความเป็นธรรมจากเจ้าหน้าที่ตำรวจ เป็นหน่วยงานที่มีเจตนาธรมณ์ด้านความโปร่งใส พร้อมรับผิดชอบผลที่เกิดจากการกระทำสร้างองค์กร ให้ปลอดจากการทุจริตในการปฏิบัติหน้าที่ ยึดวัฒนธรรมคุณธรรมในองค์กรที่จะปฏิบัติหน้าที่ด้วยการมุ่งประโยชน์ส่วนรวมของคนในสังคม มีคุณธรรมในการปฏิบัติหน้าที่สร้างความก้าวหน้าให้เกิดแก่ผู้ปฏิบัติหน้าที่ และคำนึงถึงผลการปฏิบัติหน้าที่ มากกว่าความสัมพันธ์ส่วนตัว มีการสื่อสารภายในหน่วยงานที่ชัดเจนทุกระดับ เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติหน้าที่ภายในองค์กร รวมทั้งเป็นค่านิยมสำหรับองค์กรหรือ สำนักงานจเรตำรวจ พึ่งยึดถือเป็นแนวทางการปฏิบัติควบคู่กับกฎข้อบังคับอื่น ๆ สำหรับที่จะสร้างองค์กรที่ใสสะอาด ให้บริการด้วยความโปร่งใส เป็นธรรมต่อประชาชนผู้รับบริการ และพัฒนาคุณภาพการดำเนินงานของสำนักงานจเรตำรวจอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้บรรลุเจตนาธรมณ์ดังกล่าว สำนักงานจเรตำรวจ จะดำเนินการ ดังนี้

1. บริหารงานและปฏิบัติหน้าที่ ด้วยหลักธรรมาภิบาล โดยมุ่งตอบสนองความต้องการของประชาชนด้วยความถูกต้อง เป็นธรรม โปร่งใส และสามารถตรวจสอบได้ในทุกขั้นตอน
 2. ปลุกจิตสำนึก ปลุกฝังค่านิยม ทักษะคิด บุคลากรของ สำนักงานจเรตำรวจ ให้ยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการปฏิบัติหน้าที่และการดำรงชีวิต
 3. ส่งเสริมให้องค์กรเอกชน และภาคประชาชน ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมและรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ในการดำเนินกิจกรรมอย่างเปิดเผย และสามารถเข้าร่วมได้ในหลายช่องทางไม่ว่าทางเทคโนโลยีหรือการเข้ามามีส่วนร่วมในรูปแบบอื่น ๆ
 4. ส่งเสริมและรณรงค์การป้องกันและปราบปรามการทุจริตอย่างต่อเนื่อง มีบทลงโทษอย่างจริงจังและรุนแรง รวมทั้งประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต
 5. ส่งเสริมการต่อต้านและเฝ้าระวังการทุจริตคอร์รัปชันทุกรูปแบบ โดยมีการเฝ้าระวังอย่างรัดกุมและใช้มาตรการลงโทษขั้นสูงกับผู้ทุจริตคอร์รัปชัน และผู้ที่เกี่ยวข้องอย่างเด็ดขาด และเป็นธรรม
- ปัจจุบันการแก้ไขปัญหาการทุจริตของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ จากการปฏิรูปกลไกและกระบวนการปราบปรามการทุจริต เพื่อปรับปรุง พัฒนากลไก และกระบวนการปราบปรามการทุจริต ให้มีความรวดเร็ว มีประสิทธิภาพ และเท่าทันต่อพลวัตของการทุจริต และเป็น การบูรณาการกระบวนการปราบปรามการทุจริต เพื่อให้ผู้กระทำผิดถูกดำเนินคดีและลงโทษ อย่างเป็นรูปธรรมและเท่าทันต่อสถานการณ์ ทำให้การกระทำการทุจริตลดน้อยลงหรือไม่มีการทุจริตเลย มีมาตรการดังต่อไปนี้
1. สร้างระบบแจ้งเบาะแส และการคุ้มครองพยาน การเสริมสร้างศักยภาพและการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาทุจริตให้กับเครือข่ายภาคประชาสังคม และประชาชนเพื่อให้เกิดความเชื่อมั่น
 2. มาตรการลงโทษเจ้าหน้าที่ตำรวจที่กระทำการทุจริต และประพฤติมิชอบ มีการนำกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่ง มาบังคับใช้กับเจ้าหน้าที่ตำรวจอย่างจริงจัง หากพบหรือมีเหตุสงสัยว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจกระทำผิดให้ใช้มาตรการทางปกครอง วินัย อาญา อย่างรวดเร็ว
 3. สร้างเสริมระบบรับเรื่อง ร้องเรียน ร้องทุกข์/แจ้งเบาะแส ให้มีมาตรฐานเป็นที่ยอมรับมีความเที่ยงตรง ถูกต้อง สามารถเชื่อมโยงข้อมูลกับหน่วยที่เกี่ยวข้อง แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์ สามารถประมวลผลได้

ประเภทการร้องเรียนร้องทุกข์ มีดังต่อไปนี้

1. ทุจริตต่อหน้าที่ ปฏิบัติ หรือละเว้นการปฏิบัติ อย่างใดในตำแหน่งหรือหน้าที่ หรือละเว้น การปฏิบัติ ในพฤติกรรมการที่อาจทำให้ผู้อื่นเชื่อว่ามีตำแหน่ง หรือหน้าที่ ทั้งที่จรรยาบรรณ

ตำแหน่ง หรือหน้าที่นั้นหรือใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่ ทั้งนี้ เพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มิควร ได้โดยชอบสำหรับตนเองหรือผู้อื่น

2. ปฏิบัติหน้าที่มิชอบ ใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่ อันเป็นการฝ่าฝืนกฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง หรือมติคณะรัฐมนตรี หรือใช้อำนาจหน้าที่ไปในทางมิชอบ เช่น ทำร้ายผู้ต้องหา เป็นพนักงานสอบสวนไม่รับคดี เป็นพนักงานสอบสวนสอบสวนบิดเบือนคดี กลั่นแกล้ง จับกุม ช่มชู้ คุกคาม ยัดเยียดข้อหา

3. ประพฤติตนไม่สมควร ไม่ปฏิบัติตามระเบียบ แบบแผน วินัยของข้าราชการ ตำรวจ เช่น เกี่ยวข้องกับอบายมุข ปัญหาชู้สาว ละทิ้งหน้าที่ แต่งเครื่องแบบไม่ถูกต้อง มีลักษณะ ดูหมิ่นเหยียดหยามประชาชนผู้มาติดต่อราชการ

4. ไม่บริการประชาชน ไม่ต้อนรับ ให้ความสะดวก ให้การสงเคราะห์แก่ประชาชน ผู้มา ติดต่อราชการด้วยความสุภาพเรียบร้อย เช่น ใช้กิริยาวาจาไม่สุภาพ ไม่ให้คำแนะนำ หรือให้ คำปรึกษา หรือคำชี้แจงตามสมควร

5. ขอบความเป็นธรรม การปฏิบัติหน้าที่โดยไม่เป็นกลาง ไม่ให้ความเป็นธรรมในการ ดำเนินการ เช่น มีส่วนได้ส่วนเสียในคดีที่รับผิดชอบ ไม่เร่งรัดดำเนินคดี หรือไม่เร่งรัด ติดตาม จับกุมผู้ต้องหาขอเปลี่ยนตัวพนักงานสอบสวน

6. ขอบความช่วยเหลือ เป็นกรณีประชาชนไม่ได้ร้องเรียน กล่าวหาข้าราชการตำรวจ แต่ เป็น การร้องขอให้เจ้าหน้าที่ตำรวจเข้าไปดำเนินการช่วยเหลือ หรือประสานหน่วยงานที่ เกี่ยวข้องให้ดูแลแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนอื่น ๆ

7. แจ้งเบาะแส/แนะนำ แจ้งข้อมูลการกระทำผิดกฎหมาย เช่น ยาเสพติด การพนัน แข่งรถสถานบริการ จราจร เงินกู้ยืมระบบ ค้ามนุษย์ แจ้งเบาะแส หรือคำแนะนำ ให้เจ้าหน้าที่ ตำรวจเข้าไปดำเนินการ เช่น ให้ติดสัญญาณไฟจราจร

8. บัทรสนเท่ห์ กรณีร้องเรียนข้าราชการตำรวจ ว่ากระทำผิดทางวินัย โดยไม่ระบุชื่อผู้ ร้อง อย่างชัดเจน

ประชาชนทั่วไปมีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต จาก 3 ส สงสัย สอดส่อง ส่งข่าว เมื่อพบเห็นสิ่งที่ไม่ถูกต้อง และไม่ได้รับความเป็นธรรมนั้น สามารถร้องทุกข์ได้ โดยการใช้สื่อเป็นช่องทางการร้องทุกข์ ร้องเรียน เมื่อพบเห็นเจ้าหน้าที่ตำรวจ กระทำผิด หรือละเลยในหน้าที่ช่องทางการร้องเรียน มีดังต่อไปนี้

1. ร้องเรียนด้วยตนเอง ร้องเรียนได้ที่สำนักงานจเรตำรวจ
2. ร้องเรียนทางจดหมาย ส่งเรื่องมาที่สำนักงานจเรตำรวจ
3. ร้องผ่านเว็บไซต์สำนักนายกรัฐมนตรี www.1111.go.th
4. ร้องเรียนผ่านหน่วยงานราชการอื่น ๆ
5. ร้องเรียนทางสายด่วน 1599

ปัจจุบันสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ได้มีการบูรณาการใช้สื่อสังคมออนไลน์เพื่อช่วยเป็นตัวกลางในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต เมื่อประชาชนพบเห็นข้อมูล สามารถร้องเรียนได้โดยผ่านระบบร้องเรียน/ร้องทุกข์ออนไลน์ของสำนักงานจเรตำรวจ หรือที่เรียกว่า ระบบ JCOMS ผ่านทางเว็บไซต์ www.jcoms.police.go.th ผ่านทางเว็บไซต์ของสำนักงานจเรตำรวจ www.jaray.police.go.th และสามารถสแกนคิวอาร์โค้ดเว็บไซต์จเรตำรวจ เพื่อร้องเรียน และผู้แจ้งเบาะแสดังกล่าวได้รับความคุ้มครองและรักษาเป็นความลับ

สรุป

การใช้สื่อสังคมออนไลน์ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เป็นการบูรณาการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีดิจิทัล โดยเฉพาะสื่อสังคมออนไลน์ สร้างการมีส่วนร่วมให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็น ร่วมกันต่อต้าน เปิดโปงการทุจริตคอร์รัปชัน การละเมิดธรรมาภิบาล และร่วมกันแก้ไขปัญหาการทุจริตป้องกันและปราบปรามการทุจริตในสำนักงานตำรวจแห่งชาติ จะเห็นได้ว่า การมีส่วนร่วมของประชาชน เป็นกระบวนการที่สำคัญในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต เป็นการกำหนด ให้สร้างค่านิยมให้กับสังคม ที่ไม่ทนต่อการทุจริต เมื่อพบเห็นการทุจริตแล้ว ไม่นิ่งเฉย ไม่ละเลยปล่อยผ่าน มีความกระตือรือร้น ใส่ใจ ไม่พอใจ ที่มีกรกระทำทุจริตดังกล่าว ไม่สามารถนิ่งเฉยได้ โดยการมีส่วนร่วมชี้ช่องทางการทุจริต เพื่อสกัดกั้นการทุจริตเชิงนโยบาย เป็นการตรวจสอบการทุจริตของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ โดยการใช้ประโยชน์จากสื่อสังคมออนไลน์ที่ประชาชนทุกคนสามารถเข้าถึงสื่อสังคมออนไลน์ได้ตลอดเวลาไม่ว่าจะเป็น ไลน์ เฟซบุ๊ก อินสตาแกรม เป็นต้น ข้อดีของสื่อสังคมออนไลน์คือ การเผยแพร่ข่าวสารข้อมูลเป็นไปอย่างรวดเร็ว ทำให้เกิดกระแสการต่อต้านการทุจริตและป้องกันปราบปรามการทุจริต ประชาชนผู้พบเห็นสามารถเปิดโปง ต่อต้าน ชี้เบาะแสดการทุจริตได้ทันที ดังนั้น อิทธิพลของสื่อ และบทบาทของการใช้สื่อในสังคมไทยในปัจจุบัน จึงได้เข้ามามีบทบาทสำคัญในการช่วยต่อต้านการทุจริต และเปิดโปงการกระทำผิด ซึ่งผู้แจ้งเบาะแสด หรือชี้ช่องทางสามารถเชื่อมกับหน่วยงานที่มีหน้าที่โดยตรงในการทำหน้าที่ป้องกันและปราบปราม การทุจริตคอร์รัปชันได้ทันที เช่น ปปช. สตง. ปปท. สผผ. และ กกต. ทำให้เกิดค่านิยมที่ดีภายในหน่วยงาน ไม่ทนและเพิกเฉยต่อปัญหา ร่วมต่อต้านลดการทุจริตในเชิงนโยบาย สร้างกลไกการป้องกันการทุจริตทุกรูปแบบ ให้มีความรวดเร็วและมีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- ฐานันท์ วรรณโกวิท. (2554). ประสบการณ์จากการฝึกอบรมเส้นทางคอร์รัปชั่น ณ มหาวิทยาลัย
ตุลสกาปีโตล สาธารณรัฐฝรั่งเศส. *วารสารยุติธรรมปริทัศน์*, 6(6), 39-66.
- นนทวิษฐ์ นวตระกูลพิสุทธิ์ และคณะ. (2555). *การวิจัยเพื่อศึกษารูปแบบการทุจริตเชิงนโยบาย*
(รายงานการวิจัย). นนทบุรี: สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต
แห่งชาติ.
- นภดล กรรณิการ์. (2551). *เอแบคโพล : ประเมินความสุขของคํ้าทำงาน (Happiness At
Workplace)*. สืบค้น 5 มกราคม 2566, จาก <http://www.ryt9.com>
- พิรงรอง รามสูต และคณะ. (2547). *การกำกับดูแลเนื้อหาอินเทอร์เน็ต* (รายงานการวิจัย).
กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- พีระ จิโรโสภณ. (2551). *ทฤษฎีการสื่อสารมวลชน*. สืบค้น 20 พฤษภาคม 2566, จาก
https://www.stou.ac.th/Thai/Schools/sca/MA_TEXT/unit010.txt
- ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต กระทรวงมหาดไทย. (2563). *กลไกด้านการป้องกัน
ปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ และการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของ
กระทรวงมหาดไทย*. *วารสารดำรงราชานุภาพ*, 20(61), 62-99.
- _____. (2566). *แผนปฏิบัติการการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประพฤติมิชอบ
สำนักงานตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2566*. สืบค้น 20 กุมภาพันธ์ 2566, จาก
<http://www.huamarkpolice.au.edu/files/28-files02.pdf>
- สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ. (2565). *แผนปฏิบัติการด้าน
การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ 1 (พ.ศ. 2563 - 2565)*. สืบค้น 25
กรกฎาคม 2565, จาก <https://www.nacc.go.th>
- _____. (2558). *พิพิธภัณฑสถานด้านโกง*. สืบค้น 25 กรกฎาคม 2565, จาก
<http://acm.nacc.go.th/aboutus>
- สำนักประชาสัมพันธ์ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา. (2561). *กลยุทธ์การประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อ
สังคมออนไลน์ด้วยการใช้เฟซบุ๊ก (Facebook)*. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา.
- สุดสงวน สุธีรสร. (2547). *อาชญาวิทยา*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สุวรรณ ไตรมาลัย. (2554). *บทบาทของสื่อมวลชนต่อการป้องกันและแก้ไขการทุจริตคอร์รัปชั่น*.
ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สุวรรณ สุวรรณเวช และคณะ. (2561.). *การปฏิรูปตำรวจ : การปรับปรุงองค์การและการ
บริหารจัดการ*. *วารสารวิจัยราชภัฏธนบุรี รัชใช้สังคม สถาบันวิจัยและพัฒนา
มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี*, 4(1), 1-14.
- เสาวนีย์ ไทยรุ่งโรจน์ และคณะ. (2553). *โครงการประเมินสถานการณ์ด้านการทุจริตในประเทศไทย*
(รายงานผลการวิจัย). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยหอการค้า.

- แสงเดือน ผ่องพุด. (2556). สื่อสังคมออนไลน์ : แนวทางการนำมาประยุกต์ใช้. *บรรณารักษ์
ปฏิบัติการ สำนักวิชาการ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา*, 3(20), 1-19.
- อชิรวินัย สุพรรณเภสัช. (2540). *พระบรมราโชวาทและพระบรมราโชบายในการบริหารงาน
ตำรวจ*. กรุงเทพฯ: บริษัทเพอร์เฟคท์พรีนซ์แอนด์แอ็ดเวอร์ไทซิง.
- Williamson, A. (2021). *Social Media Guidelines for Parliaments*. Retrieved March
20, 2021, from <http://www.ipu.org/PDF>

